

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 7. oktober 1999 šte. 40 (3034) • letnik 54 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Po uspehu desnice zaskrbljenost v tujini

Državnozborske volitve so bile vse do razglasitve vmesnega rezultata napete in to ostane še do preštevanja zadnjega glasu. Medtem ko Avstrija še čaka na končni izid, ki bo nedvomno vplival na koalicijska pogajanja in bi svobodnjakom lahko pripravil pot v vlado, je nova podoba povolilne Avstrije v inozemstvu že zdaj dokaj jasna. Odmevi iz članic Evropske unije, vzhodno evropskih držav in tudi iz Združenih držav Amerike so nedvoumni: mednarodna javnost je resnično zaskrbljena zaradi tukajšnjega razvoja v desno. Ogrožen se zdi projekt širitve EU, slovenski zunanji minister Frlec pa je že izrazil zaskrbljenost glede prihodnosti slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Breme preteklosti

Politični dogodki, zaradi katerih je mednarodni ugled Avstrije v preteklih nekaj desetletjih utrpel veliko škodo in ki imajo opravka z vlogo Avstrije v dobi nacionalsocializma in njenim ravnanjem s to preteklostjo, ponovno prihajajo v zavest. Res so ocene nekaterih tujih medijev površne, ko ob svobodnjaškem uspehu priključijo v spomin Hilterjevo strahovlado, afero Reder, zadevo Waldheim, Haiderjevo izjavo o poštenu zaposlitveni politiki v tretjem rajhu in še kaj. Čeprav nekateri tuji konservativni mediji pomirjajo, bi se avstrijska družba vendar morala temeljito spoprijeti z vprašanjem, kako je lahko prišlo do uspeha »največje desničarske radikalne stranke v Evropi«, kot so svobodnjake označili v uglednem dnevniku Times, in zakaj se Avstrija tujini vedno spet pokaže v luči nacistične preteklosti.

Da Avstrija v povojnih letih ni posebej konsekvnetno nastopala proti nacifašizmu, je zgodovinsko dejstvo. Posledice malomarne denacifikacije so še danes prisotne, kakor se je med

drugim izkazalo ob sporih zaradi razstave o zločinah nemške armade. Da je Avstrija drugačna in so zato v tej deželi pač v igri tudi »politični anahronizmi« in »iracionalni strahovi«, ne more biti zadovoljiv odgovor ne nasproti inozemstvu ne nasproti demokratični Avstriji. Zgolj zanikanje očitkov ne bo

zadostovalo. Izjave, češ da niso ne vsi volilci svobodnjaške stranke ne vsi Avstrijci neonacisti, so predvsem dokaz za to, da problem desnega populizma presega okvir svobodnjaške stranke in da je splošen družbeni pojav, ki se ga je treba lotiti na širši ravni.

A. L.

V TRSTU so se preteklo nedeljo srečali predstavniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in zastopniki gostitelja SKGZ (z leve Ace Mermolja, Marjan Sturm in Rudi Pavšič)

PREBLISK

10. oktober – dan, ko eni slavijo trdnost južnokoroške meje, zvestobo domovini, ljudsko voljo in kulturo in še kaj, in ko drugim sploh ni do praznovanja; dan koroškega plebiscita iz leta 1920, ki še razdvaja, toda ne več tako glasno, temveč bolj v zatišju. Sodobna družba je družba tolerance.

Tako eni praznujejo, kakor se jim pač zdi, drugi pa si mislijo svoje, molčijo in opazujejo dogajanja iz varne razdalje. Kako da ne, saj imajo slednji dovolj lastnih vzrokov za proslavo, ko si spet prvi mislijo svoje, molčijo in počnejo isto opazujejo. Koroška, dežela dveh jezikov, dveh kultur, ali celo treh in več, je dežela čudnih običajev in navad, ki jih človek neobvešče-

nim le težko razloži. Z novim deželnim glavarjem pa se je omenjena toleranca očitno začela umikati v azil in praznота preteklosti spet daje dušek glasnejšim poskusom razdvajanja. Tako vsaj kažejo znamenja ob jubilejnem 10. oktobru

Komu je dober?

2000. Okoli letošnjega pa je vseeno tiho. Najbrž se kak siceršnji praznovalec ali molčeč neč v hrupnem predvolilnem boju sploh ni utegnil pripraviti na obrede tega dneva. Ali se praznoti preteklosti morda ne namerno pojavlja nepreračunljiva ignoranca? Mogoče res!

Komu je dober 10. oktober, pa mora vedeti vsak zase. A. L.

DUNAJ

Parlament skoraj brez manjšincev

Gradiščanska Hrvatica Terezija Stoisits je po državnozborskih volitvah kot edina pripadnica kake avstrijske narodnostne manjšine zastopana v novem

parlamentu. V izjavi za medije je Stoisits poudarila njeno veliko odgovornost in napovedala, da se bo ofenzivno zavzemala za interese vseh narodnih skupnosti. Obenem je pozvala vsa manjšinska društva k sodelovanju v interesu manjšin.

Bernard Sadovnik, kandidat EL na listi Liberanega foruma, pa je medtem kljub poraznemu rezultatu volilnega združenja LIF/EL naznanil, da bo nadaljeval politiko za prebivalstvo na južnem Koroškem.

TRST

Intenzivnejše sodelovanje med ZSO in SKGZ

Pretekli teden se je predsednik ZSO dr. Marjan Sturm mudil v Trstu na obisku pri Slovenski kulturno-gospodarski zvezi (SKGZ), eni izmed obeh krovnih organizacij Slovencev v Italiji. Razgovor je tekel o aktualnih narodnopolitičnih vprašanjih Slovencev v Italiji in v Avstriji. Predsednik SKGZ Rudi Pavšič in predsednik ZSO sta se dogovorila za intenzivnejše sodelovanje predvsem na področju izkoriščanja možnosti vključevanja manjšin v okviru Evropske unije.

Pomoč Vestniku

Lansko leto je Hanzi Weiss sprožil akcijo »Pomoč Slovenskemu vestniku«. Vsem dosedanjim podpornikom in darovalcem se pristočno zahvaljujemo za izkazano podporo in opozarjamo na to, da se akcija še nadaljuje. Položnice so na razpolago na vseh posojilnicah.

Podpora Slovenskemu vestniku pa bo predvidoma dobila še drugo obliko: Hanzi Weiss snuje pripravljalni odbor za ustanovitev »Društva prijateljev Slovenskega vestnika« in vas vabi k sodelovanju. Za nadaljnje informacije pokličite na uredništvo SV, telefon 0 46 3/51 43 00.

MUSICAL KONFERENCA Erich Kästner Konferenz der Tiere ŽIVALI

Ustvarili: Boris A. Novak, Gabriel Lipnik, Miran Horzoug

PETEK
08. 10. 99
20.00

Farna dvorana
Šentjakob
v Rožu

SLOVENSKI
VESTNIK
v korak s časom

DVOJEZIČNE OTROŠKE SKUPINE

Kdaj bo sklenjen deželni zakon?

Problem dvojezičnih otroških vrtcev in skupin na Koroškem do danes še ni docela rešen. Prav zaradi tega je na južnem Koroškem nastala v zadnjih letih cela vrsta privatnih iniciativ staršev, ki so se zavzemali in se še zavzemajo za dvojezične ali večjezične otroške skupine. Sedaj obstaja na področju dvojezičnega šolstva 16 dvo ali večjezičnih skupin z 250 otroki.

Gradiščanski model

Zakon na Gradiščanskem predvideva uporabo manjšinskega jezika – hrvaškega ali madžarskega – vsaj šest ur tedensko ali vsaj eno uro dnevno. Zakon zahteva asistenčno otroško vzgojiteljico ali vzgojitelja v vrtcih, kjer vzgojiteljica ali vzgojitelj ne obvlada manjšinskega jezika.

Poslanka Zelenih Terezija Stoisits je konec septembra predlagala Sosvetu za slovensko narodno skupnost, naj zahteva spemembo koroškega zakona o otroških vrtcih iz leta 1992 v smislu gradiščanskega modela. Nadalje zahteva, da se predstavniki političnih strank z glasovno pravico v sosvetu zavzemajo znotraj svojih frakcij za zakonsko rešitev po zgledu Gradiščanske. Stoisitseva utemeljuje predlog s tem, da je naloga politike, da upošteva želje manjšine in da njihove zahteve tudi uresniči v smislu odprte in tolerantne družbe.

Nepripravljenost

Tajnik EL Bernard Sadovnik je v tiskovni izjavi zahteval okvirni zvezni zakon za otroške vrtce. Meni, da naj ta zakon, ki ga zahteva tudi ministrica Barbara

Prammer, upošteva tudi zahteve manjšine po dvojezičnih otroških vrtcih in skupinah. »Dogodki okrog javnih vrtcev v Borovljah, Pliberku in Dobrli vasi so naperjeni proti manjšini in so blamaža za celo Koroško«.

Zveza slovenskih organizacij (ZSO) se zavzema za izboljšanje dvojezičnega otroškega varstva in za deželno zakonsko ureditev. Povsod tam, kjer pa ni občinskih otroških vrtcev, je treba podpreti iniciative staršev oziroma privatne organizacije.

Stranke, ki so zastopane v koroškem deželnem zboru o tem problemu niti še niso resno diskutirale, kaj šele, da bi se zedinile za zakon o dvojezičnih vrtcih (skupinah) po Gradiščanskem ali kakem drugem modelu.

M. Š.

ZVEZA BANK CELOVEC

Novi prostori za novo tisočletje

Dela za preureditev poslovnih prostorov v Zvezi Bank v Celovcu so zaključena. Zdaj je Zveza Bank svojim strankam na voljo za vse bančne usluge v odprtejšem, še sodobnejšem okolju. Pretekli petek je banka vabila na dan odprtih vrat, in tudi večernega slavnostnega sprejema so se udeležili številni gosti. Na sliki Willi Moschitz, predsednik upravnega odbora Zveze, v pogovoru z gosti,

80 LET TEREZIJE PRUŠNIK-MIRE

»Še enkrat bi ponovila svojo pot«

Srečni so ljudje, ki se v starejših letih z zadovoljstvom spominjajo svoje prehojene življenjske poti. Ta je lahko težka, prepletena s hudimi napori, z borbo za lastni obstoj, s predanostjo plemenitim idejam, z ljubeznijo do svojih otrok, do bližnjih, z delom za izboljšanje sveta in odnosov v njem, ...

Tak občutek sem dobil ob pogovoru s Terezijo Prušnik-Miro, ko sem jo obiskal na njenem mirnem domu v Čahorčah pri Kotmari vasi. Dobro se drži, spet je prišla k sebi po hudi nezgodi preteklo leto. Tedaj je zgubila zavest, padla in si zlomila kolek. Na nezgodni kliniki v Celovcu so jo odlično oskrbeli in kar ne more prehvaliti zdravnika, ki jo je operiral.

Mira Prušnik je skromna ženska. »Oh, le kaj bi pisali o meni, saj nisem kaj posebnega storila«, mi je rekla. Prav nič tistega že naučenega in ničlikokrat povedanega ni bilo v njenih odgovorih. O vsem, kar se je zgodilo, pri čemer je so-

delovala, meni, da drugače ni moglo biti.

Pred osemdesetimi leti se je kot nezakonski otrok rodila v Solčavi. Razmere socialno šibkih otrok, kaj šele pankrtov, so bile izredno težke. Že kot 11-letna je morala v dnino, pri štirinajstih letih je že služila kot dekla. Tako se je prebijala do svojega 23. leta, ko so njenega gospodarja odpeljali Nemci. Ker bi pozneje morala služiti pri nemčurju, jo je mama spomladi leta 1942 odpeljala k Wölflnu v Lobnik nad Železno Kaplo. Tam je prišla v stik s

svojim bodočim možem Karlom Prušnikom-Gašperjem. Tudi Miro so aretirali. Iz celovških gestapovskih zaporov so jo marca leta 1943 poslali služiti k Moserju v Sveče. Od tam je po Gašperjevem opozorilu, da jo bodo spet aretirali, julija pobegnila v partizane.

»Tipkati se boš naučila«, ji je rekel Gašper, kajti partizani so potrebovali obveščevalni in propagandni material. Res je postala kar večča. Prepisovala je poročila, tipkala letake, se s svojim pisalnim strojem selila iz kraja v kraj, iz kleti v klet, iz bunkerja v bunker. Bila je v ekipi partizanske tehnike, nazadnje v t. i. Obir-TC 55.

Skupni napori, težave, nevarnosti, enake ideje so Gašperja in Miro močno zblížili in ju privedli v zakon. »Gašperja sem najbolj občudovala zaradi njegovega zavzemanja za odpravo socialnih krivic«, pravi Mira danes.

Mira je bila ves povojni čas aktivna v družbenem življenju

KOMENTAR

Marjan Sturm

Izid državnozborskih volitev vsekakor pomeni premik na desno. Ne samo v tem smislu, da imata ÖVP in FPÖ v parlamentu večino (to sta imeli tudi v zadnjem mandatnem obdobju), temveč v tem smislu, da je svobodnjaška stranka vodila volilni boj med drugimi z vzbujanjem emocij na račun tujcev in migracije in tudi na ta način (a ne samo) krepko pridobila na glasovih in mandatih.

To vsekakor vzbuja v širši evropski in svetovni javnosti začudenje, kajti koncept evropske integracije naj bi temeljil na vrednotah sožitja, sodelovanja in integracije, ne pa na izigravanju ene skupine ljudi zoper drugo.

Avstrijska politika se s fenomenom ksenofobije ni resno spoprijela, zato nosi tudi določeno soodgovornost za nastalo situacijo.

Na drugi strani pa je treba ugotoviti, da prav okvir EU daje določeno varnost, da se avstrijska ksenofobija ne bo razpasla. Evropski okvir je tisti, ki danes postavlja temeljne norme sožitja, mimo katerih tudi avstrijska politika ne bo mogla.

Prav zaradi tega predstavlja volilni izid tudi izziv za avstrijski politični esteblišment. Polovičarska in nenačelna po-

litika zoper rasistične in ksenofobične izpade se kratkoma ne računa. Temeljite reforme avstrijske politike na vseh nivojih so nujne.

Metafora o Avstriji kot otoku blaženih je vsekakor zgubila na pomenu: prvič s tem, da se velik del volilcev čuti ogroženega in zato podpira tistega, ki ponuja hitre in enostavne rešitve in drugič, ker je proces globalizacije in liberalizacije dejansko odpravil vse protekcionistične mehanizme,

Premik v desno

ki so v preteklosti olajšali življenje celotnim interesnim skupinam.

Avstrijska politika bo morala postati bolj transparentna, pregledna in se bo morala tudi jasno pozicionirati: skratka, politične stranke bodo morale postaviti v ospredje svoje vsebinske programe, ne pa zgolj svojih sposobnosti za insceniranje.

Okvir EU pa bo vsekakor preprečil, da bi Avstrija dejansko zdrsula v ekstremno desnico. Na drugi strani pa je nastala situacija tudi velik izziv za nas vse, za stranke in tudi za civilno družbo.

VIDEM

Sejem vina, kulinarike in doživetij

Glavno mesto Julijske krajine Videm prireja od 7. do 10. oktobra že tradicionalno fešto »Friuli DOC«. Organizatorji te edinstvene prireditve bodo obiskovalcem – pričakujejo 350.000 gostov iz sosednjih pokrajin, Avstrije in Slovenije – nudili tipične domače izdelke, vina in odlično kulinariko. Staro mesto, katerega podoba bodo popestrili številni razstavljalci, bo ena sama peš cona. Številne restavracije, gostilne in točilnice pa bodo gostom stregle tipična domača jedila in najboljše vina Julijske krajine. Bogat kulturni spored – na programu so razstave, ulični umetniki, lutkovne predstave za otroke in odrasle, rock in pop koncerti, nastopi folklornih skupin in ljudska zabavna glasba – bodo zaokrožili praznik mesta. Vse to pod geslom: »Videmska krajina v 20. stoletju«.

Koroški inštitut za gospodarsko pospeševanje (WIFI) letos

koroških Slovencev, odbornica pri Zvezi partizanov in Zvezi slovenskih žena. Prav ti organizaciji sta jo pretekli ponedeljek počastili, čestitamo pa ji tudi mi iz uredništva z željo, da bi še dolgo ostala zdrava med nami in svojimi dragimi. J. R.

že petič sodeluje na sejmu in ima tako izredno možnost, da našim južnim sosedom na optimalen način predstavlja kakovostna živila, zimski turizem in domačo ročno obrt. Izredni uspehi v preteklih letih ter propagandni efekt predvsem na področju turizma je povezan tudi s ciljem pomagati domačim podjetjem pri prodiranju v zgoraj omenjeni gospodarski prostor. Zanimanje za ta mestni praznik s strani koroških firm pa je tako veliko, da številnim firmam niso mogli ustreči želji po sodelovanju.

Prezentacija Koroške bo na dan otvoritve, v četrtek, pod geslom: »Ljudska in tradicionalna Koroška«. V petek se bo glasil moto »Moderna Koroška«. V soboto bo Koroška predstavila ponudbo zimskih turističnih podjetij, v nedeljo pa se bo predstavilo mesto Beljak, ki ima partnerske vezi z mestom Videm. Letos bosta prvič sodelovala tudi Štajerska in Slovenija.

Predstavniki mesta Videm, podžupan Italo Tavošchi, in celovski mestni svetnik Walter Zwick sta na novinarski konferenci izrazila željo po še tesnejšem sodelovanju, ki da je v korist obeh dežel. Walter Zwick pa je tudi predstavil zamisel projekta mobilnega trga domačih specialitet »Senza confini«, ki naj bi vključil tudi proizvajalce iz Videmske in Julijske krajine ter Slovenije. Trg naj bi bil zaporedoma v Celovcu, Vidmu in Ljubljani. Priprave na ta projekt pa so že v polnem teku. M. Š.

Osrednji slovenski organizaciji o izidu volitev

Volilno zadržanje koroških Slovencev na parlamentarnih volitvah se ni bistveno razlikovalo od avstrijskega trenda. Sicer so se Zeleni in LIF posebej trudili za manjšinske glasove, toda rezultat volitev jasno kaže, da je etnična pripadnost komaj vplivala na odločitev volilk in volilcev. Pri predsednikih obeh osrednjih političnih organizacij koroških Slovencev smo se pozanimali, kako ocenjujeta izid volitev in kakšne posledice pričakujeta za delo organizacij.

Marjan Sturm, ZSO

O volitvah nasploh: Izid volitev seveda pomeni premik v desno. Maščuje se, da obe vladni stranki nista kazali jasnega profila napram svobodnjaški stranki. Ne gre, da na eni strani izključuje koalicio s Haiderjem, na drugi strani pa – kot recimo notranji minister – izvaja Haiderjevo politiko.

O Liberalnem forumu in Zelenih: Obžalujem, da je LIF izpadel, ker je bila stranka, ki je poudarjala človekove in manjšinske pravice. Toliko bolj sem presenečen, da so vsaj Zeleni pridobili, tako da bomo v parlamentu spet imeli stranko, ki se na sodoben, integrativen način zavzema za manjšine.

Pakt med EL in LIF ni dobil pričakovane podpore. Med 1000 in 1500 glasov je treba prišteti EL, kar pomeni da so Slovenci ponovno glasovali tudi za vse ostale politične variante. Ta pluralizem je dejstvo.

O prihodnosti EL: Po izjavi Bernarda Sadovnika so stavili na napačnega konja, drugi pravijo, da je bil napačen jezdec, jaz pa mislim, da so sodelovali na napačni dirki. Narodna identiteta ni tudi politična identiteta. Samostojen nastop se mi zdi pomemben na občinskem nivoju, sicer pa je nesmislen. Edina realna perspektiva je integracija politično aktivnih Slovencev v delo posameznih strank.

O ZSO po volitvah: Zdaj, ko imajo svobodnjaki deželnega glavarja, je že videti, da razvijajo politiko, ki je v škodo slovenski narodni skupnosti. Kakršnakoli bo nova vladna konstelacija, računati je s tem, da bo svobodnjaška pozicija tudi na dunajskem nivoju še bolj prisotna. Zato je treba instrumentarij sveta ojačiti. Upam, da bo Narodni svet spet začel sodelovati v sosvetu. To je po mojem edini mehanizem, ki ga trenutno imamo in preko katerega lahko izvajamo določeno politiko.

O koaliciji: Želel bi si koalicio demokratov. Zelo težko bo sestaviti vlado. Imamo tri stranke, ki pridejo v poštev, treba pa je računati tudi z možnostjo, da bomo čez leto dni spet volili.

Rudi Vouk, poslovodni predsednik NSKS

O volitvah nasploh: Velik je premik v desno, ki je v evropskem merilu nerazumljiv. Da je prišlo do tega, ima gotovo opravka s tem, da se je vladajoča ko-

alicij verbalno sicer vedno distancirala od Haiderja, vsebinsko pa je le ustrezala njegovim zahtevam. Če hočeta stranki zaustaviti nadaljnje napredovanje Haiderja, morata tudi vsebinsko nekaj spremeniti.

O Liberalnem forumu in Zelenih: Globoko sem razočaran, da je Liberalni forum izpadel, ker smo izgubili parterja, ki je zelo avtentično prenašal naše pobude v parlament. Za EL se lahko reče, da je ponovila rezultat iz leta 1995, bilo je okoli 1700 EL-ovskih glasov s prirastki v Podjunu.

Glede Zelenih je razveseljivo, da so pridobili, ampak škoda je, da skupen rezultat ne pomeni nobenega napredka. Prej sta stranki imeli skupno 20 mandatorov, zdaj pa Zeleni samo 13.

O prihodnosti EL: Seveda bo morala razmišljati o tem, kako naprej. Po mojem je za manjšinsko stranko premalo, če se zredueira na občinsko ravan, ker se večina manjšinskih zadev odloča na Dunaju.

O NSKS po volitvah: Narodni svet bo skušal čim prej govoriti z vsemi strankami, pri čemer je seveda dvomljivo, koliko pomena imajo pogajanja s svobodnjaki. Poživiti hočemo nekatere starejše iniciative in da bodo Zeleni ostali na liniji, ki so jo do zdaj imeli. Posebnih sprememb v politiki NSKS ne bo, nasprotno se bojim, da se bo politika ignoriranja manjšinskih zadev nadaljevala. Čeprav bi morali SPÖ in ÖVP kaj spremeniti, mislim, da so se Haiderja zdaj tako ustrašili, da bo še manj pripravljenosti za spremembe. Kar bi za nas moralo imeti posledice je vsekakor to, da se notranjih razprtij v teh časih ne moremo privoščiti.

O koaliciji: Trenutno mnogo govori za modro-črno koalicio pod vodstvom Schüssla. Toda vseeno kakšna bo vlada, ne verjamem, da bo manjšinska politika te vlade kaj drugačna. Edino kar si ne želim in kar tudi ni verjetno, je to, da bi Haider postal zvezni kancler.

Občina	SPÖ	%	dif.*	ÖVP	%	dif.*	FPÖ	%	dif.*	LIF	%	dif.*	Grüne	%	dif.*	KPÖ	%	dif.*	NEIN	%	dif.*	DU	%
OKRAJ CELOVEC – DEŽELA																							
Žrelec	1.743	41,2	-6,1	448	10,6	-2,0	1.710	40,5	7,4	64	1,5	-1,8	196	4,6	1,9	15	0,4	0,2	14	0,3	-0,2	37	0,9
Bistrica v Rožu	673	42,0	-4,6	232	14,5	0,0	549	34,2	4,0	45	2,8	-1,4	82	5,1	1,3	11	0,7	0,6	2	0,1	-0,5	9	0,6
Borovlje	1.884	41,9	-7,5	480	10,7	-2,2	1.733	38,6	8,0	112	2,5	-1,1	230	5,1	2,2	15	0,3	0,2	10	0,2	-0,3	32	0,7
Grabštanj	470	32,0	-5,3	303	20,6	-3,0	617	42,0	8,0	23	1,6	-0,3	35	2,4	0,0	6	0,4	0,3	5	0,3	-0,5	12	0,8
Kotmara vas	574	34,6	-9,6	356	21,5	2,0	539	32,5	5,3	62	3,7	-1,0	109	6,6	2,9	5	0,3	0,2	5	0,3	-0,2	10	0,6
Hodiše	470	34,8	-5,3	193	14,3	-2,9	527	39,1	5,0	36	2,7	-1,3	105	7,8	4,3	4	0,3	0,3	2	0,1	-0,8	12	0,9
Bilčevs	391	36,4	-8,9	183	17,0	0,1	348	32,4	6,7	62	5,8	0,4	78	7,3	1,4	4	0,4	0,2	2	0,2	-0,2	7	0,7
Štalenska gora	601	33,7	-3,8	297	16,7	-3,4	698	39,2	5,5	52	2,9	-1,2	115	6,5	3,4	9	0,5	0,3	2	0,1	-0,6	9	0,5
Žihpolje	270	23,5	-4,0	276	24,0	-4,2	478	41,5	6,1	47	4,1	-1,0	73	6,3	2,8	2	0,2	0,1	1	0,1	-0,2	4	0,3
Otok	169	23,3	-4,3	144	19,9	-6,5	338	46,6	8,4	19	2,6	-0,9	49	6,8	3,8	1	0,1	-0,0	1	0,1	-0,2	4	0,6
Pokrče	588	35,9	-5,2	222	13,5	-3,2	725	44,2	8,1	23	1,4	-2,0	66	4,0	1,7	3	0,2	0,2	4	0,3	-0,2	9	0,6
Škofiče	458	37,6	-9,1	194	15,9	0,8	457	37,6	5,8	35	2,9	-0,3	56	4,6	2,3	5	0,4	0,3	7	0,6	0,1	5	0,4
Šmarjeta v Rožu	283	40,5	-5,2	135	19,3	-2,3	219	31,3	4,8	10	1,4	-1,4	42	6,0	3,9	2	0,3	0,3	3	0,4	-0,4	5	0,7
Dholica	474	42,8	-5,8	171	15,4	-0,3	379	34,2	3,7	19	1,7	-0,6	50	4,5	2,8	7	0,6	0,1	1	0,1	-0,5	8	0,7
Sele	229	51,1	-9,2	73	16,3	1,6	36	8,0	1,3	61	13,6	-1,8	44	9,8	7,6	1	0,2	0,2	1	0,2	-0,2	3	0,7
OKRAJ BELJAK – DEŽELA																							
Podkloster	1.809	46,5	-4,6	375	9,6	-1,2	1.413	36,3	5,5	56	1,4	-1,2	147	3,8	1,0	40	1,0	0,0	14	0,4	-0,2	34	0,9
Bistrica na Zilji	160	37,1	-11,0	149	34,6	8,7	96	22,3	2,6	8	1,9	-1,2	15	3,5	0,7	0	0,0	0,0	0	0,0	-0,4	3	0,7
Bekštanj	1.940	40,9	-6,5	686	14,5	-1,7	1.714	36,1	7,6	107	2,3	-1,5	244	5,1	1,9	12	0,3	-0,0	10	0,2	-0,1	34	0,7
Straja vas	193	38,5	-11,0	106	21,2	2,3	163	32,5	8,7	13	2,6	-1,6	18	3,6	1,1	0	0,0	0,0	2	0,4	-0,2	6	1,2
Čajna	700	32,3	-3,1	626	28,9	-1,6	722	33,4	4,6	38	1,8	-0,4	59	2,7	0,4	2	0,1	0,0	4	0,2	-0,4	13	0,6
Rožek	354	36,0	-6,4	173	17,6	-2,6	351	35,7	7,1	29	2,9	-2,5	64	6,5	3,8	5	0,5	0,5	1	0,1	-0,5	7	0,7
Šentjakob	1.298	48,3	-7,9	311	11,6	-0,4	800	29,8	6,4	83	3,1	-0,5	149	5,5	1,7	17	0,6	0,2	13	0,5	-0,0	15	0,6
Vrba	1.516	33,1	-4,9	602	13,1	-4,3	2.015	43,9	7,2	106	2,3	-1,3	282	6,2	2,9	11	0,2	0,2	13	0,3	-0,4	42	0,9
Vernberk	1.109	40,5	-5,4	319	11,6	-1,6	1.097	40,1	5,6	42	1,5	-1,0	141	5,2	2,5	4	0,1	-0,2	5	0,2	-0,3	22	0,8
OKRAJ VELIKOVEC																							
Pliberk	828	36,7	-8,0	453	20,1	-0,1	687	30,5	4,9	158	7,0	1,3	88	3,9	1,1	24	1,1	1,0	10	0,5	-0,2	7	0,3
Djekše	190	33,9	-4,7	187	33,4	4,6	144	25,7	-0,9	14	2,5	0,1	20	3,6	1,0	0	0,0	0,0	1	0,2	-0,5	4	0,7
Dobrla vas	1.519	45,3	-7,0	537	16,0	-1,4	1.003	29,9	6,2	124	3,7	0,2	142	4,2	2,0	4	0,1	0,0	6	0,2	-0,4	21	0,6
Železna Kapla	993	56,2	-4,9	264	15,0	0,3	329	18,6	2,5	78	4,4	0,1	74	4,2	1,6	16	0,9	0,6	4	0,2	-0,4	8	0,5
Bistrica/Pliberk	459	39,0	-6,6	144	12,2	-0,6	325	27,6	2,5	126	10,7	2,3	99	8,4	1,3	12	1,0	0,9	5	0,4	-0,2	7	0,6
Galicija	429	38,5	-3,7	209	18,7	-2,4	377	33,8	5,6	50	4,5	0,2	42	3,8	0,5	4	0,4	0,1	0	0,0	-0,2	4	0,4
Globasnica	369	38,9	-5,0	119	12,5	-1,7	226	23,8	0,8	189	19,9	6,0	35	3,7	-0,3	4	0,4	0,2	3	0,3	-0,4	5	0,5
Grebini	617	29,5	-4,6	623	29,8	-0,6	757	36,2	5,1	19	0,9	-0,7	54	2,6	0,9	7	0,3	0,2	2	0,1	-0,6	12	0,6
Suha	295	41,6	-1,5	161	22,7	-2,3	206	29,0	5,2	21	3,0	0,6	23	3,2	-1,1	0	0,0	-0,4	1	0,2	-0,8	3	0,4
Ruda	400	42,4	-4,5	187	19,8	-0,9	302	32,0	4,8	15	1,6	-0,2	24	2,5	-0,3	2	0,2	0,1	3	0,3	-0,2	11	1,2
Škocijan	992	39,8	-3,7	465	18,6	-4,0	710	28,5	4,1	151	6,1	0,2	123	4,9	2,7	13	0,5	0,4	3	0,1	-0,7	37	1,5
Žitara vas	617	48,4	-4,6	205	16,1	-0,2	307	24,1	3,7	83	6,5	0,4	54	4,2	1,3	0	0,0	0,0	4	0,3	-0,6	5	0,4
Velikovec	2.538	38,9	-4,9	1.168	17,9	-2,1	2.310	35,4	5,8	113	1,7	-0,8	311	4,8	1,9	15	0,2	-0,1	17	0,3	-0,4	55	0,8
OKRAJI – VSE OBČINE																							
Celovec – dežela	11.410	35,2	-6,1	5.200	16,0	-2,4	12.689	39,1	6,5	873	2,7	-1,1	1.875	5,8	2,7	103	0,3	0,2	78	0,2	-0,3	232	0,7
Celovec – mesto	15.807	31,8	-6,0	7.943	16,0	-2,6	19.441	39,1	5,6	1.648	3,3	-1,2	4.055	8,2	3,9	197	0,4	0,2	148	0,3	-0,4	439	0,9
Beljak – dežela	15.145	40,4	-5,5	4.712	12,6	-1,8	14.614	39,0	6,2	691	1,8	-1,2	1.789	4,8	1,9	157	0,4	0,1	110	0,3	-0,2	289	0,8
Beljak – mesto	12.286	38,7	-7,0	3.562	11,2	-3,0	12.610	39,8	7,9	769	2,4	-1,2	1.938	6,1	2,7	163	0,5	0,2	97	0,3	-0,2	302	1,0
Velikovec	10.246	40,6	-5,3	4.722	18,7	-1,4	7.683	30,5	4,7	1.141	4,5	0,3	1.089	4,3	1,4	101	0,4	0,2	59	0,2	-0,4	179	0,7
KOROŠKA	115.294	36,2	-5,3	51.414	16,1	-2,2	124.291	39,0	5,9	7.248	2,3	-0,8	16.193	5,1	2,1	1.051	0,3	0,1	864	0,3	-0,3	2.329	0,7
AVSTRIJA	1.461.474	33,4	-4,7	1.177.271	26,9	-1,4	1.191.618	27,2	5,3	149.264	3,4	-2,1	310.682	7,1	2,3	20.902	0,5	0,2	21.354	0,5		44.533	1,0

*) dif. DZV 95

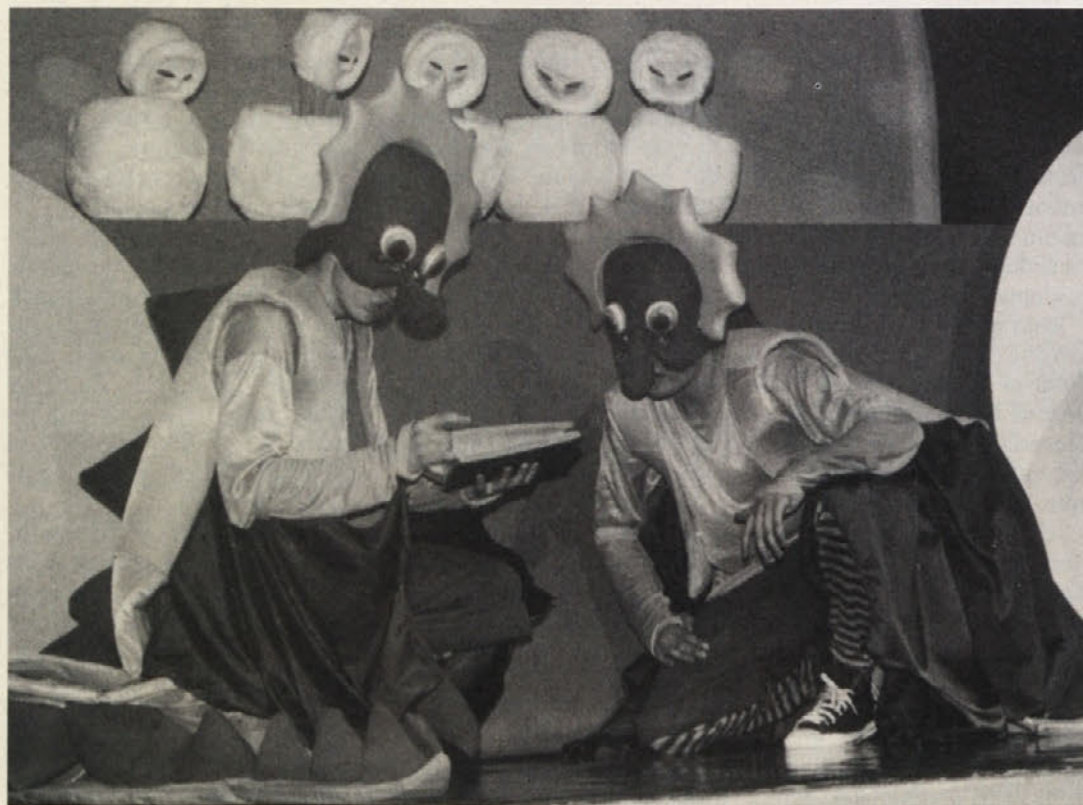
ŠMIHEL

Šmihelski lutkarji gostijo Animo 99

V času od 14. do 17. oktobra se bodo v Šmihelu srečali lutkarski ustvarjalci iz petih držav. Šmihelski lutkarji bodo prav v času, ko praznujejo dvajsetletnico svojega uspešnega delovanja, gostili mednarodni avstrijski lutkovni festival Anima 99.

Anima se je leta 1986 rodila pri Avstrijski gledališki zvezi in je bila sprva avstrijski festival, na katerem so amaterske lutkovne skupine lahko predstavile svojo produkcijo. Kasneje so na festival, ki se odvija vsake dve leti v eni od avstrijskih zveznih dežel, pričeli vabiti tudi posamezne poklicne lutkovne skupine. Letos, ko bo festival prvič na Koroškem, na njem sodelujejo skupine že iz petih držav, razen domačinov in skupine Sonnenschein iz Salzburga, pa so vsi ostali profesionalci. Cilj Anime je, da se publiki predstavi vsa raznolikost in inovativnost sodobnega lutkarskega ustvarjanja, in sicer tako na področju različnih tehnik in materialov kot na vsebinskem področju. Pa še na nekaj opozarja Anima: da animatorji in igralci na odru že dolgo ne oživljajo lutk samo za otroke. Tudi odraslim prinašajo pomembna sporočila.

Mednarodni lutkovni festival, na katerem bo sodelovalo

Prizor iz predstave »Zaklad čarovnice Jezibabe«

14 skupin iz Avstrije, Slovenije, Italije, Slovaške in Nemčije, letos organizira koroško deželno gledališko združenje, Krščanska kulturna zveza in Katoliško prosvetno društvo Šmihel. Kot je povedala Veronika Kušej, glavna koordinatorka festivala, je ena najpomembnejših značilnosti Anime to, da bodo

vsi ustvarjalci, ki se bodo predstavili z različnimi predstavami, prisotni ves čas trajanja festivala, saj je eden od pomembnih ciljev tega srečanja tudi izmenjava izkušenj in medsebojno druženje. Po vsaki predstavi pa se bodo gledalci lahko srečali z ustvarjalci in se z njimi pogovorili.

Razen dopoldanskih in popoldanskih lutkovnih predstav so organizatorji z zanimivim spremljevalnim programom pripravili simpatična presenečenja tako za odrasle kot za otroke. Otroke bodo v petek popeljali na »lutkovni safari«, odrasli pa bodo v četrtek zvečer z baklami odšli na bližnjo Sveto Katarino

raziskovat »gozdne skrivnosti«. Prav tako bodo omogočili otrokom iz vrtec in šol, da se predstavijo z razstavo ali pa s kratko predstavo.

V Galeriji 'Anin bodo prvi dan festivala odprli razstavo lutk, skic in osnutkov Brede Varl, ki je prav gotovo eno najpomembnejših imen koroške lutkarske scene.

In kar ni najmanj pomembno, na festivalu bodo lutke spregovorile v štirih različnih jezikih. Poleg nemščine, slovaščine in italijanščine bodo v slovenščini spregovorili koroški in mariborski lutkarji, s čimer se bo udeležila ponavadi le »papirnata« dvojezičnost in enakopravnost vseh jezikov.

Vabimo vas k ogledu vseh predstav, še posebej pa bi vas opozorili na predstavo z naslovom »Brat-je škrat-je tat-je«, ki jo je v režiji Saše Jovanoviča pripravila šmihelska skupina Buba, in pa na predstavo lutkovne skupine Lutke Mladje s predstavo »Zaklad čarovnice Jezibabe«.

Šmihel ne bi gostil Anime, če ne bi že bil lutkarski center Koroške, kjer je Krščanska kulturna zveza pred 25 leti z ustanovitvijo skupine Lutke Mladje začela z dejavnostjo, ki dosegaja največje uspehe prav v Šmihelu.

Irena Destovnik

LJUBLJANA / MESTO ŽENSK

Žrtvovanje v imenu države, hudiča in boga

Zakaj Mesto žensk? Leta 1405 je Christine de Pisan, ki so jo sodobniki primerjali s Ciceronom in Katonom, napisala knjigo z naslovom »Le Livre de la Cite des Dames – Knjigo o Mestu žensk«. Ko je po mozevi smrti morala poskrbeti za otroke, se ni hotela ponovno poročiti, temveč se je kot prva ženska pričela preživljati s pisanjem.

Slovenski prevod Knjige o Mestu žensk bo predstavljen na eni od okroglih miz letošnjega že petega mednarodnega festivala sodobnih umetnosti. Knjiga de Pisanove nudi neizčrpen vir navezovanj. Tako kot v svoji knjigi predstavi vrsto pomembnih ženskih imen svojega časa, za katere nismo nikoli slišali, so na lanskem festivalu predstavili Hildegard von Bingen, rojeno leta 1098, ki je bila verjetno najplodovitejša skladateljica svojega stoletja, do danes pa se je njeno ime ohranilo le v povezavi z zdravilstvom. Letošnji otvoritveni koncert prav tako posega na področje, kjer kraljujejo moške legende – na področje jazz. S solo koncertom se bo predstavila ameriška skladateljica, improvizatorka in pianistka Marilyn Crispell.

Kot je v razgovoru povedal Koen Van Daele, stalni selektor

in koordinator festivalskega programa, podnaslov – festival sodobne umetnosti – pravzaprav zavaja, saj nekaj tako specifičnega kot je ženska umetnost, sploh ne obstaja. Nič posebno novega ne bi povedali, če bi s festivalom opozarjali zgolj na veliko število žensk, ki se ukvarjajo z vsemi področji umetnosti. Festival želi poudariti nekaj drugega: opozoriti želi na skrite mehanizme, ki delujejo tako na področju produkcije in distribucije kot promocije umet-

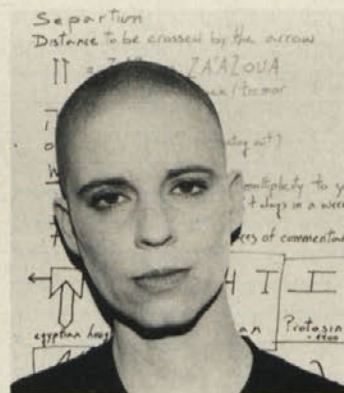
Slikarka Sadie Lee slika portrete žensk, ki počno, kar se ne spodobi

niških del in ki privilegirajo moške. Festival sicer demonstrira, da se ženske, prav tako kot moški, uspešno ukvarjajo z vsemi področji umetnosti, vendar pa, več kot je v neko področje vloženega denarja, manj žensk uspe v njem. Kot primer je navedel Slovenijo, kjer še nobena ženska ni posnela celovečernega filma, snemajo le dokumentarce ali pa se ukvarjajo z video umetnostjo. Maloštevilne ženske, ki so prodrle na za moške rezervirana področja, so še vedno le izjeme. Festival torej želi opozoriti, da ženske proizvajajo enako dobro umetnost kot moški in da njihova mnogo manjša prisotnost na umetniški sceni ni odvisna od kvalitete njihovega dela, ampak od drugih dejavnikov.

Po mnenju Mete Štular, ki je v organizacijskem odboru zadolžena za stike z javnostjo, je treba poudariti še en zelo pomemben vidik Mesta žensk. Ker so ženske samopodobe oblikovane po vzorcih, ki so jim jih stoletja predpisovali moški, je eden od ciljev fe-

stivala tudi zavedanje in razgradnja ponotranjenih vzorcev, ki ženske ne vidijo kot tiste, ki se izpostavljajo v javnosti.

Festival vsako leto ponudi zelo različne vrste umetnosti. Kateri dogodki bodo najzanimivejši na letošnjem festivalu, je seveda stvar osebne izbire. Kljub temu bi rada opozorila na koncerta dveh glasbenic, in sicer Američanke Marilyn Crispell, ene od vodilnih jazz pianistk, improvizatork in skladateljic in Izraelke Meire Asher,

Elektronska glasba Meire Asher grobo razkriva prikrito realnost

ki v svoji operi »Spear Into Hooks« z uporabo najekstremnejše elektronike »roke umaže s krvjo in sili, da odpreš oči«. Kljub nelagodju, ki ga povzročata njena glasba in besedilo, sta povabilo k miru in strpnosti.

V Mali galeriji bodo na ogled olja mlade britanske slikarke Sadie Lee, ki se, kot pravi sama, igra z idejami spola in upodobitvami žensk. Vendar ne pristaja na slikanje žensk kot tistih, ki si jih želijo drugi, temveč slika ženske, ki si upajo želeli druge.

Na Ljubljanskem gradu bo kar nekajkrat postavljena zvočno-vizualna postavitev z naslovom »Kdo se boji čarovnice« s podnaslovom »2000 let žrtvovanja v imenu države, hudiča in boga«, kot zgodovinski spomin na tiste preganjane ženske, ki niso preživele.

Morda pa vas bo v Ljubljano privabilo predavanje Rosi Braidotti, postmodernistične filozofinje, predstojnice Oddelka za študije spolov na Univerzi v Utrechtu, vodilne svetovne avtoritete tega področja, ki bo sodelovala tudi na okrogli mizi z naslovom »Feminizem/mi za začetnice, začetnike«.

Ljubljana bo v času od 13. do 20. oktobra bogata s kulturnimi dogodki, ki predvsem želijo spreminjati družbeno vlogo spolov.

Nadajnje informacije: <http://www.sigov.si/vzp/city> ali pri Karlu Jenšacu (SPZ, tel: 046 3/51 43 00-12); vstopnice: Cankarjev dom, tel: 00386/61/22 28 15.

Irena Destovnik

LIBUČE / GALERIJA FALKE

Odfrfoteli »Metulj« Gustava Januša

Dokaj neobičajno je, če avtor zgladno opremljene štirijezične pesniške zbirke hvali izdelek predvsem kot jezikovno bogato vadnico za slovenščino, nemščino, italijanščino in angleščino. Da je Gustav Januš s temi besedami in neprikrito (samo)ironijo preteklo soboto v Galeriji Falke bral iz svoje najnovejše zbirke, ki prinaša njegove najstarejše pesmi, je zgovorno pričalo o veliki časovni in pesniški razdalji med Januševim sedanjim ustvarjanjem in njegovo poezijo 60ih in 70ih let. Številno občinstvo je zgodnjim Januševim pesmim kljub temu ali mogoče prav zato močno poskalo. Kako velika je razlika med pesniško govorico Gustava Januša nekoč in njegovo poezijo danes je avtor ponazoril z nekaterimi novjšimi pesmimi, ki jih je bral ob začetku in na koncu branja – ko da bi hotel postaviti preteklost v oklepaje.

Povod za ponovno izdajo Januševih zgodnjih pesmi, ki jih je založila celovška Mohorjeva, je seveda avtorjev letošnji 60. rojstni dan, kot je tudi dejal vodja založbe Franc Kattinig. Hudo-

mušnega pesnika Januša prejšnjih let je predstavil Fabjan Hafner, ki je opozoril na subtilnost in širino navidezno tako preproste zgodnje poezije avtorja.

Pesmi, ki jih prinaša zbirka »Metulj«, je Januš najprej objavil v reviji mladje, leta 1983 pa so izšle tudi v prvem delu druge Januševe zbirke »Pesmi« v Založbi Obzorja in Mohorjeve. Tokratna izdaja se razlikuje od prve le v nekoliko spremenjeni ureditvi pesmi in da zaobjema še pesem »Stric (1972)«, ironično pesem-zgodbo o človeku, ki je izgubil svoja očala

ravno v trenutku, ko je kazalo, da bi kmalu lahko videl dvojezične table.

Čeprav Januš sam svojega metulja opazuje le še iz velike razdalje, so te med melanholijske in satiro nihajoče prozaične pesmi iz človekovega vsakdanjika s socialnimi, političnimi in ekološkimi poudarki ali poantami za bralca še danes mikavne in kratkočasne. A. L.

Gustav Januš: Metulj / Der Schmetterling / La farfalla / The Butterfly. Celovec-Ljubljana-Dunaj: Mohorjeva, 1999, 216 str.

Gustav Januš z galeristko Renate Falke

CELOVEC

10. 10. v Mestnem gledališču

Dieses Land | Koroška Koroška | dieses Land | moja ljubica | Koroška | dieses Land wird nur dann frei sein | moja ljubica | heute ist die Schule in slowenischer Hand | Koroška Koroška | dieses Land | dieses Land wird nur dann frei sein ... | lei ans | Koroška | dieses Land | Koroška moja | Schotzale | ljubica.

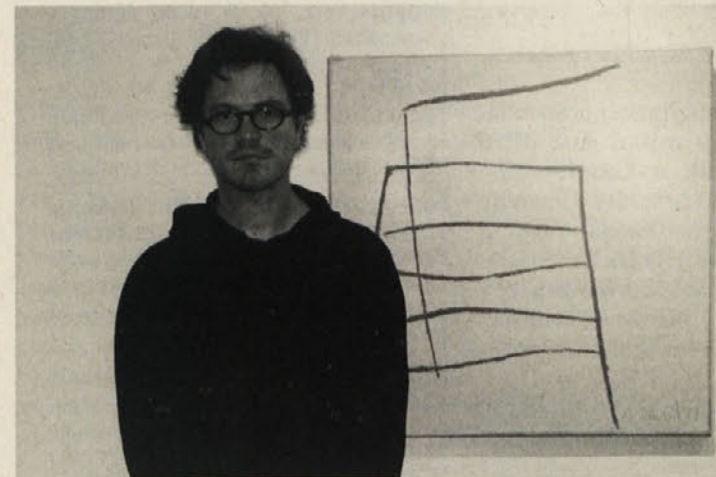
Pesmice, prozo, reklamo, politične fraze iz dežele in za deželo je zbral Bernd Liepold-Mosser in iz njih sestavil tekstovne bloke, ki učinkujejo brez komentarja in brez vrednotenja. Bachmann, Fink, Handke, Jonke, Jürgens, Kofler, Perkonig, Aysenik, Turrini, Winkler, Haider, Ruf der Heimat tvorijo mo-

zaik tekstov, ki – nabito z ljubeznijo in sovraštvom, s strahom in bolečino iz ozkih dolin in iz daljave – pustijo Koroško govoriti. Liepold-Mosser, poslovodja Handkejevega arhiva v Grebinju, je poimenoval kolažo tekstov prav v smislu učinkov »tekstmašina«. Režiser Alexander Kubelka je prevzel težko nalogo uprizorjanja »tekstmašine« na odru, kar pa mu je uspelo: premiera je bila v juniju tega leta prav na Ulrichsbergu. Žena, mož in nadučitelj (Gundula Rapsch, Arthur Klemm in Alexander Ebert) so v ambientu navadne domače kuhinje transformatorji in odmevi tega koroškega stroja.

V soboto, 10. oktobra 1999, to je dan, ko se koroški Slovenci uvrstijo v hipnotičen kolektiv nevidnosti, bo ob 19.30 uri ponovna uprizoritev »Kärnten treu – Eine Textmaschine« v Mestnem gledališču v Celovcu. Rezervacija kart po tel. 0 46 3/54 06 4. jka

TINJE

Karel Vouk – nov cikel slik

Umetnik in arhitekt Karel Vouk

Domači likovni umetnik in arhitekt Karel Vouk razstavlja drugič po letu 1983 v domu Sodalitete v Tinjah. Medtem ko je na začetku svoje umetniške poti v začetku osemdesetih let še slikal pretežno naturalistično in realistično, je opaziti v zadnjih letih razvoj k redukciji in abstrakciji oblik. Kot dokaz je prinesel seboj dve

sliki iz začetne dobe. Predstavljeni cikel slik je nastal v tem letu, umetnik pa je uporabil jajčno tempero na platno z barvo peska in raznimi niansami sive barve. Figure in podobe predstavljajo simboliko človeške biti in so popolnoma zreducirane na samo nekaj črt in linij. Razstava je na ogled od 4. novembra 1999. M. Š.

GRADEC

Slovenski dnevi

Koncerti, gledališki predstavi, branja in filmi: Letošnji Slovenski dnevi nudijo pester program, saj organizator – Klub slovenskih študentk in študentov v Gradcu – letos praznuje tudi 25-letnico obstoja. Od 18. do 28. oktobra se bo klub predstavil graški javnosti, s programom pa prispeval tudi k poglobljanju kulturnih vezi med Avstrijo in Slovenijo.

Prva točka Slovenskih dni bo v ponedeljek, 18. oktobra, ob 20. uri v prostorih graške slavistike (Merangasse 70) z branjem avtorja in vernisažo slikarja (do 23. oktobra) Gustava Januša. Dan navrh bo v prostorih kluba (Mondscheingasse 9) večer s petimi kratkimi filmi. Vrhunski jazz je napovedan ob koncertu saksofonista Toneta Janše s sesketom, 20. oktobra ob 20. uri v Jazzcaféu Stockwerk. Na ljubitelje gledališča čaka v četrtek, 21. oktobra, ob 20. uri, v prostorih kluba monodrama »Karajan-C« Dušana Jovanoviča, drugi dan pa ob 15. uri na Glockenspielplatzu ulično gledališče s skupino Torpedo.

Tone Janša

V sredo, 27. oktobra, nastopa v Wistu (Moserhofg. 34) koroško-slovenska formacija mih group s jazzom in funkcom. Končali se bodo Slovenski dnevi ob 20. uri na slavistiki z branjem Erwina Köstlerja, ki je prevedel »Intergrale« Srečka Kosovela (Založba Drava), v slovenščini bo iz izvirnika bral gledališki igralec Sekoumady Condé. Že ob 19.30 pa bo v Meerscheinschlöbl (Mozartgasse 3) na ogled razstava »Koroški Slovenci – zgodovina in sedanjost«, ki so jo pripravili Alpen-Adira-Alternativ, Slovenski znanstveni inštitut in KSŠŠ/G.

Info: KSŠŠ/G - 0316/82 12 76

BOROVlje

Bistriški in Sveški dnevi

1. oktobra so v Posojilnici-Bank Borovlje odprli četrto razstavo ob 110-letnici banke. Tokrat se predstavljata s svojo kulturno dejavnostjo Bistrica in Sveče. Na ogled so ročni izdelki Paule Fantur in kovinasti izdelki Josefa Moriča, slike Malke Feinig in Anotna Furtnerja in Johanna Mariča ter dela šolarjev bistriške ljudske šole. Poleg tega obiskovalec marsikaj izve iz zgodovine bistriškega nogometnega kluba, 114 let starega gasilskega društva iz Sveč, o »Oberkrajacher Böllerschießerei« in sveškem muzeju parkeljnov, seveda pa tudi o SPD Kočni in Sveškemu slikarskemu tednu. Sodelavci Posojilnice-Bank Hannes Šašel, Willi Moschitz, Franc Kelich in Melhijor Ver-

del so ob svečani otvoritvi pozdravili vrsto zastopnikov in radovednih gostov iz boroveljske in bistriške občine in drugod. Za pisan kulturni okvir pa so poskrbeli zbori, glasbene skupine in mlade igralke z Bistricе in Sveč. Razstavo si lahko ogledate do 20. oktobra v poslovnem času Posojilnice-Bank ali po dogovoru. A. L.

Melhijor Verdel je odprl bistriške in sveške dneve

NATEČAJ ZA OTROKE

Mednarodni nagradni razpis na temo KONJ

Mednarodni likovni informator Likovni svet, slovenski mesečnik za otroke, ljubiteljske slikarje in tudi akademske umetnike, ter Limit Štore spet objavljata mednarodni nagradni razpis za otroška likovna dela na temo Konj. V petih letih obstoja razpisa se ga je udeležilo več kot 32.000 otrok iz 36 držav, pri če-

mer gre prirediteljem predvsem za dokaz, da mladi z vseh kontinentov hočejo živeti in ustvarjati skupaj, v miru, ljubezni in spoštovanju drug drugega.

Pravico sodelovanja pri nagradnem razpisu imajo vsi otroci sveta v starosti od 5 do 15 let. Število likovnih del posameznika oz. šole je neomejeno. Tehnike ustvarjanja so lahko tempera, akvarel, pastel in grafika. Papir naj ima formo (30 x 42 cm). Sprejemajo jih pa do 31. 12. 1999. Do 15. januarja 2000 bo strokovna žirija pregledala likovna dela in podelila številne nagrade za posameznike in kolek-

cije (najmanj 20 oz. 10 likovnih del) in jih objavila v Likovnem svetu oz. razstavlja ob uradni podelitvi nagrad aprila 2000.

Na hrbtni strani likovnih del morate navesti: ime in priimek ter starost otroka; ime in priimek mentorja, ime šole in ime države. V pošiljki je treba v posebne mape ločiti likovna dela otrok treh starostnih skupin: A) do dopolnjenih 7 let, B) od 7 do dopolnjenih 11 let in C) od 11 do dopolnjenih 15 let.

Likovna dela pošljite na naslov: LIKOVNI SVET, Draga 31, SLO-3220 Štore Tel./Fax 00 386/63/77 11 85

PRIREDITVE

ČETRTEK, 7. 10.

TINJE, v domu – Sodalitas
14.00 Slikanje na svilo – Rute.
Voditeljica: Erika Malle

PETEK, 8. 10.

ŠENTJAKOB, farna dvorana – SPZ
20.00 Musical »Konferenca živali«

SOBOTA, 9. 10.

RADIŠE, – SPD Radiše
6.00 Dvodnevni društveni izlet

NEDELJA, 10. 10.

TINJE, v domu – Sodalitas
9.00 Seminar: Okultizem, spiritizem
in drugi nenavadni pojavi.
Voditelj: prof. p. Ferdinand
Zahner

PONEDELJEK, 11. 10.

TINJE, v domu – Sodalitas
19.00 Kitara in spremljava pesmi.
Voditelj: mag. Janez Gregorič

TOREK, 12. 10.

TINJE, v domu – Sodalitas
18.00 Slovenščina za napredujoče.
Voditelj: rav. Mirko Srienec

TINJE, v domu – Sodalitas
19.30 Konec sveta
in apokaliptične napovedi.
Predavatelj: prof. dr. Jože Till

SREDA, 13. 10.

TINJE, v domu – Sodalitas
19.30 Stare in bolne ljudi doma
negovati. Predavatelj: Brigitte
Messner, inž. Johann Mitterer,
sr. Marcella Fellingner

TINJE, v domu – Sodalitas
19.30 Predavanje: Sobne rastline –
izbira, stojišče in nega.
Predavatelj: inž. Matthias
Tschinkel

ČETRTEK, 14. 10.

ŠMIHEL, Farna dvorana –
Mednarodni lutkovni festival
ANIMA – Lutkovna predstava.

9.00 »Brat-je škrt-je tat-je«;
(Lutkovna skupina
Buba iz Šmihela)
10.30 »Die drei Geschenke«.
(Märchenbühne Rosenrot)
15.30 »Hänsel und Gretel«. (He-Lo
Puppentheater z Nižje Avstrije)
19.00 Odprtje z Dance Piont

TINJE, v domu – Sodalitas
19.30 Avtogeni trening.
Voditelj: dr. Peter Smolnig

TINJE, v domu – Sodalitas
19.30 Seminar v 4 delih:
Čas pubertete – pomen za
starše in otroke. Voditeljica:
mag. Wilma Felsberger

PETEK, 15. 10.

ŠMIHEL, Farna dvorana – Med-
narodni lutkovni festival ANIMA
09.00 Von den drei Sprachen.
(Figurentheater Namlos
iz Južne Tirolske)

10.30 Alice hinter den Spiegeln
(Saskia Vallazza iz Predarlške)
15.30 Die Bremer Stadtmusikanten;
(Theatergruppe Sonnenschein
der Lebenshilfe Salzburg)

PLIBERK, Kulturni dom
20.00 Zaklad čarovnice Jezibabe
(Lutke Mladje)

PLIBERK, Sorgendorf
22.00 Mednarodni lutkovni festival
ANIMA – Die Hochzeit auf dem
Eiffelturm (Theaterwerkstatt
Gerhard Weiss iz Nemčije)

VIDETI / SLIŠATI

GLEDALIŠČE

»Jelka«
Ein
Verhör

Življenjska zgodba preproste ženske, ki se ni vdala nacionalsocialističnemu nasilju in se je med drugo svetovno vojno priključila partizanom. To je tudi zgodovina koroških Slovencev – njih zasledovanja, upora in vedno znova diskriminiranja – zgodovina, ki še ni končana ...

Gostovanje Beljaške Studiobühne v petek, 15. 10. 1999, ob 20. uri, v k & k Šentjanž, v četrtek 28. 10. 1999, ob 20. uri v ke (klagenfurter ensemble, Südbahngürtel) v četrtek 04. 11. 1999 ob 20. uri v farni dvorani Železna Kapla.

Otvoritev

živinozdravniške
ordinacije

mag. med. vet.

Martina Kofler

9184 Šentjakob 18
telefon 0 42 53/32 00 1

SPD Šentjanž in k & k vabita na izlet v
Veliki Borištof (KUGA)
na Gradiščanskem

Odhod: 16. 10. ob 12.00 izpred k & k
centra. **Program:** ogled KUGE, pokušnja
vina, izdaten bife in večer s kabareti-
stom Götzom Kaufmannom; prenočitev.

Odhod v nedeljo 17. 10.

Prihod ob 17. uri

Prijave: g. Moschitz (0 42 28/27 72)
g. Wieser (0 42 28/34 77)

PRAZNUJEJO! Roland Pav-
lič z Obirskega – 22. rojstni
dan; Stanko Polzer iz Šent-
primoža – 60. rojstni dan; Fri-
da Marketz iz Celovca – roj-
stni dan; Blaž Mikl z Zgor-
njih Rut – 84. rojstni dan; Ivanka Karl
in Johan Fera iz Belovč – rojstni dan;
Tomaž Urak iz Nagelč – rojstni dan;
Stani Smrtnik iz Breške vasi – 50. rojst-
ni dan; Mici in Hildi Čertov z Borov-
nice v Selah – rojstni dan; Karl Podgor-
nik iz Borovelj – rojstni dan; Terezija
Seiser iz Celovca – dvojni praznik; Mi-
hael Oraže z Obirskega – rojstni dan;
Franci Knafl iz Loč – rojstni dan; Miha
Pasterk iz Celovca – 35. rojstni dan;
Martin Komar iz Kazaz – 76. rojstni
dan; Marica Rudolf iz Konovec – rojst-
ni dan; Helena Gregorič iz Male vasi –
rojstni dan; Terezija Jernej iz Črgovič –
rojstni dan; Justa Petjak iz Konovec –
rojstni dan; Günter Glawar iz Nonče
vasi – rojstni dan; Franc Pasterk z Bele
pri Železni Kapli – 60. rojstni dan; Heidi

Drava – Naša knjiga

Iščemo

VAJENCA/VAJENKO

oz. pomočnika/pomočnico
za našo knjigarno

Pogoj: znanje obeh deželnih jezikov

Telefon: 0 46 3/55 4 64

Naslov: Drava – Naša knjiga

Paulitschgasse 5–7

9020 Celovec

Zveza koroških partizanov in pri-
jateljcev protifašističnega odpora

26. 10. izlet na Štajersko

Program: v Mariboru ogled muzeja
NOB; odhod na Pohorje (Pohorski
bataljon); ogled Slovenskih Konjic;
možnost nakupa vina (kante, vzemite
s seboj).

Odhodi: Celovec ob 7.30, Dobrla vas
ob 8.00 in Pliberk ob 8.30.

Cena je 350.–

SLOVENSKI
VESTNIK

čestita!

Tumnitz iz Srej pri Šentja-
kobu – rojstni dan; Mira
Prušnik iz Čahorč – 80.
rojstni dan; dr. Cornelia
Kogoj z Dunaja – rojstni
dan; Marija Inzko iz Celo-
vca – 71. rojstni dan; Marica Blažej z
Letine pri Šmihelu – 40. rojstni dan; Jozi
Pack v Trabesinjah – rojstni dan.

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim
poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev
za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

dr. Andrej Leben (-34) Jože Rovšek (-30)
Tajništvo Urška Brunnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

Četrtek, 7. 10. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Žilja

Petek, 8. 10. ■ 18.10 Utrip kulture

Sobota, 9. 10. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

Nedelja, 10. 10. ■ 6.06 Dobro jutro, Ko-
roška / Guten Morgen, Kärnten! (žpk.
Jože Valeško)

Ponedeljek, 11. 10. ■ 18.10 Kratki stik

Torek, 12. 10. ■ 18.10 Otroški spored

Sreda, 13. 10. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

Nedelja, 10. 10. ■ 13.30 ORF 2 • »... najbolj
pa sem ljubil svoj rod.« V preprosti izbi
Filijevе domačije na Trebinji pri Šentilju
so nastale najlepše domače narodne pes-
mi. Ustvaril jih je Pavle Kernjak, ki bi bil
letos star 100 let. Ni ga več med živimi,
živa pa je ostala njegova pesem, ki jo je
ponesel v širni svet Slovenski oktet. Da-
nica Thaler-Urschitz in Jurij Perč sta ob
obletnici rojstva Pavla Kernjaka pripra-
vila posebno oddajo, v kateri boste videli
in slišali med drugim tudi bivše člane
Slovenskega okteta.

Ponedeljek, 11. 10. ■ 3.30 ORF 2 – Po-
novitev) 16.30 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

VSAK DAN ■ 6.00 Dobro jutro, sonce
8.00 Domače viže in zborovska glasba
8.30 Živa (do 10.00) 14.00 V taberni
16.00 Od štirih do šestih

Nedelja, 10. 10. ■ 8.00 Otroški vrtljak
8.30 A capella 15.30 Voščila

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PETEK, 8. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop
12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Kul-
tura: Kärnten treu 18.00 Glasba 18.45
Poročila 19.00 Otroški kotiček 19.15
Glasba 20.00 Soundcheck 21.00 DJ-Line
24.00 Po Koroškem (pon.)

SOBOTA, 9. 10. ■ 10.00 Simpozij v Os-
jah: Peter Sloterdijk 11.30 Campus
12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Die
Welt ein Dorf 18.00 Sto decibelov 18.45
Poročila 19.00 V pogovoru (pon.) 20.00
Yugo-Rock 23.00 Siesta

NEDELJA, 10. 10. ■ 10.00 Evropa v
enem tednu (BBC) 10.30 Glasba 11.00
Literarna kavarna: Anna Nöst 12.00
Poročila 12.07 Divan 12.30 Glasba
18.00 Glasba 20.00 Sunday Loops 22.00
For those about to Rock 24.00 Umetnost
in demokracija – Peter Sloterdijk (pon.)

PONEDELJEK, 11. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop
12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Alpe
Adria (pon.) 18.00 Kärnten unten durch
18.45 Poročila 19.00 Otroški kotiček
19.15 Blazno resno o seksu 20.00-02.00
Take the Jazz Train – Dolga noč jazz

TOREK, 12. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop
12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 V po-
govoru 18.00 Šport 18.45 Poročila
19.00 Otroški kotiček 19.15 Glasba
20.00 Noche Latina 21.00 Campus
(pon.) 22.00 Literarna kavarna (pon.)
23.00 Nachtfalter 0.30 Šport (pon.)

SREDA, 13. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00
Poročila 12.07 Divan 13.00 Po Koroškem
18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Otroški
kotiček 19.15 Stay Tuned 20.00 Ruff Radio
22.00 Madforce 24.00 Glasba

ČETRTEK, 14. 10. ■ 10.00 Kalejdoskop
12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Glas-
ba 18.00 Šoja & Elster 18.45 Poročila
19.15 Yesterday & Today 19.15 Yester-
day & Today 20.00 Music for the Masses
23.00 Freak Show 1.00 Soundtrack

BLEŠČEČA

Planinci praznovali 30-letnico otvoritve Koče nad Arihovo pečjo

Ne posebno obetajoče je vreme tega nedeljskega jutra, ko se odpravljamo na Bleščečo planino, kamor vabi Slovensko planinsko društvo Celovec. Že na Kopanjah se zatakne. S prosjačenjem za odprtje zapornic končno le uspeh in vozilo z močnim pogonom rine po zasilno urejeni cesti v strmino. Novozgrajena gozdna pot je ponekod še pomankljiva, a za vozilo s pogonom na štiri kolesa zlahka premostljiva. Po precejšnjem ovinku vendarle – Bleščeča planina. Kar precej živo je že tukaj – priprave za praznovanje tridesetletne planinske koče so v polnem teku. Stari znanci se pozdravljajo, po vsej koči pa se razlega prijeten vonj kave. Najprej je na sporedu pohod na Gračnico in že se zbirajo prvi pohodniki ter se odpravijo na pot. Po začetnem sprehodu krene pot vse bolj v strmino, že komaj po slabi uri je osvojen 1360 m visok vrh. Mlado in staro se tam gnete za skupinsko sliko, nato še ogled sosednjih vrhov, kolikor jih ne zakriva megla in že sledi povratek h koči. Tamkaj že kar mrgoli ljudi, vzdušje je zelo živahno. Ob skromnem oltarju se zbirajo pevci SPD Bilka iz Bilčovsa pod vodstvom mag. Mirka Lauseggerja k bogoslužju, ki ga opravlja mag. Marjan Galob. V kratkem nagovoru

med opraviom spominja na čudovito stvarstvo božje narave, kateri služi tudi jubilejni planinski dom. V molitev vključi vse rajne dobrotnike koče, društvene člane kot Jozija Miklavčiča ter smrtno ponesreče-

sedah zahvali številnemu občinstvu za njihovo udeležbo pri slavlju 30-letnice planinske koče. Besede zahvale je naslovil seveda tudi vsem, ki so pripomogli k realizaciji projekta, za njihovo nesebično in požrtvovalno tovariško pomoč ter vsem, ki so oskrbovali in še oskrbujejo kočjo. Spričo številnih mladih obrazov je izrazil upanje, da bo v bodoče mladi rod močnejše okrepil planinske vrste ter tako zajamčil nadaljnji obstoj in porast planinske dejavnosti. V imenu starejše generacije je Franci Černut napravil nekak zgodovinski preblisk kratke, a trudapolne poti planinskega zavetišča, ki je bilo slej ko prej izpostavljeno raznim težavam. Prav tako je spomnil na žrtve pod Arihovo pečjo, ki so darovali svoje življenje za našo svobodo, za obstoj našega življa. Ime Koče nad Arihovo pečjo obvezuje, da ohranimo ter še naprej spoštujemo visoke ideale žrtev. Da je kočja na Bleščeči planini prestala vse viharje, pa naj bo vzgled in moralna podpora našemu človeku na svoji avtohtoni zemlji. Nato je sledila še prijetna družabnost s poskočnimi vižami, za telesni dobrobit pa je v zvrhani meri poskrbel neumorni Urbajsov Tinčič s svojimi pomagači.

F. Č.

Lubo Urbajs, Toni Valentinitš in Hanzi Lesjak

nega vrhunskega planinca Marjana Tschertoua, vmes pa pevci z nabožnimi in planinskimi pesmimi dajejo dostojanstven okvir pobožnosti.

Po opraviu sledi kulturni program z nagovori. Najprej se predsednik SPD Celovec Hanzi Lesjak v svojih pozdravnih be-

Pismo bralca

V premislek

V Nedelji, štev. 37, z dne 12. septembra 1999 na drugi strani pod naslovom »Od Boga k imetju« berem v komentarju Vinka Ošlaka med drugim, »... da dobi (Cerkev) povrnjeno svoje premoženje, ki so ji ga odvzeli najprej nacionalni, nato pa še internacionalni socialisti ... da ima Cerkev kot ena izmed žrtev komunistične krave in ropanja v pravni smislu prav. Cerkev je pravna oseba kakor vsaka druga podobna ustanova in ima vso pravico zahtevati svojo lastnino nazaj ... Uspeh Cerkve in kristjanov se ne meri po tem, koliko zaseženega smo dobili nazaj, temveč po tem, koliko neverujočih smo uspeli pridobiti za Jezusovo stvar, ... če si pridobi vse odvzeto premoženje in odvzet družbeni in državni status ...«

Dobro, to so misli in »žinje« pisca tega komentarja. A nekaj bi kljub temu rad pobaral. Če prideš na celovški Domplatz in stopiš pred stolnico (Domkirche), je na

zidu stolpa majhna tablica, na kateri piše:
Domkirche
St. Peter und St. Paul
1578 von den Protestantischen Ständen erbaut
1604 an die Jesuiten
seit 1787 Domkirche
1973 Domplatzgestaltung

Pisca omenjenega komentarja bi rad pobaral: Cerkev so sezidali protestanti, sedanjí lastnik je pa rimskokatoliška Cerkev. Le koliko je ta kupčija sedanjega lastnika stala?

Pa še druga stvar, ki mi že dolgo ne da miru: Pred seboj imam pismo na moj naslov, v katerem piše:

Bischöfl. Gurker Ordinariat Klagenfurt, S 9021, am 10. 11. 1997, Mariannengasse 2, Postf. u. tel. Zahl 2480. Gegenstand: Pfarrkirche Köttmannsdorf, Frage der Wiederherstellung einer slow. Aufschrift.

(Moj naslov) »Sie haben an unseren Herrn Bischof in Bezug auf die vor etlichen Jahren übermalte slowenische Aufschrift über dem Eingang (slovenski napis ni bil nikoli nad vhodom v cerkev ampak v njej) zur Pfarrkirche geschrieben ... daß sich nur wenige Einwohner des Ortes noch an diese sloweni-

sche Aufschrift erinnern können und die Erneuerung einer ausschließlich slowenischen Aufschrift zum gegenwärtigen Zeitpunkt nur Unruhe in die Gemeinde bringen und ein, auch dem Anliegen der slowenischen Volksgruppe kontraproduktives Echo bringen würde, ... und nur bei Vorliegen eines zahlenmäßig großen gegenteiligen Votums in Frage gestellt werden kann.«

Podpisani:

Dr. Olaf Kolerus-Geldern

Zdaj pa konkretno vprašanje: Če ima Cerkev pravico zahtevati nekaj nazaj brez »votuma«, zakaj ne bi bilo brez »votuma« mogoče obnoviti nekaj slovenskih besed, ki so jih nacisti prepletkali leta 1941? Enake »žinje«, kot so v navedenem pismu, ima tudi neki privandraní Barentaler.

Upam, da mi bo pisec komentarja »Od Boga k imetju« na moja vprašanja odgovoril.

Kristi Marinjak,
Kotmara vas

P. S.: Nedelja in Naš tednik nista bila pripravljena to pismo objaviti.

25. septembra je odbor borcev vabil Lackovega odreda na proslavo 55 let ustanovitve Lackovega odreda na Duhu na Ostrem vrhu vse nekdanje borce in borke, sorodnike in znance ter vse ljudi, ki so podpirali NOB in tiste, ki so danes nosilci tradicije narodnoosvobodilnega boja. Lackov odred nosi ime po slavnem borcu, kmetu in heroju Lacku, ki so ga nacisti mučili in ubili, ker se je uprl podivjani sili nacifašizma. Vabilu v lepote tega gorskega kraja se je ob izredno lepem jesenskem vremenu odzvalo ogromno ljudi.

Kraj Sveti Duh na Ostrem vrhu ima posebno zgodovino, ki sega še globoko nazaj v leta 1928 do 1929. Že takrat so v stari Jugoslaviji začeli preganjati napredne ljudi-komuniste. Tako so žandarji prignali tja k meji dva rodoljuba pod pretvezo, da lahko gresta, da sta izpuščena, in so ju od zadaj zahrbtno ustrelili. V ta namen stoji tam močilen spomenik, ki priča o zločinu klerofašizma stare Jugoslavije. V ta namen je bil po vojni zgrajen tudi kulturni dom v spomin na Lackov odred, v katerem se vrstijo razne spominske prireditve.

Spored spominske proslave in tovariškega srečanja je bil zelo bogat v pesmi in besedi. Oblikovalci sporeda so bili: učenci osnovne šole Brezno - Podvelka, osnovna šola Selnica ob Dravi, podružnica Sveti Duh, KUD »Pomlad iz Ruš«, KUD Bistrica ob Dravi, pevski zbor »Obrotnik«, obrtniške zveze Ruše in »Diatoni« iz Vuzenice-Muta.

Otvoritev je izvedel borec Lackovega odreda tov. dipl. inž. Ljubo Robnik, ki je v svojih izjavah pripovedoval iz življenja in boja Lackovega odreda. Sledili so pozdravni nagovori, med drugim župana občine Slivnica g. Sabolka in župana mestne občine Maribor, dipl. inž. Borisa Soviča, ki je bil tudi slavnostni govornik. Župan je med svojim od-

mevnim govorom rekel tudi sledeče spominske in obenem zgodovinske besede o partizanskem narodnoosvobodilnem boju: »Lackov odred je s svojim delovanjem širil narodnoosvobodilno gibanje na razmeroma velikem območju, ki je segalo od Prekmurja in Haloz do Kozjaka, zajemalo severni del Pohorja in segalo do avstrijske Golice. To je bila enota, ki je praktično prodrla najdlje v ozemlje tretjega rajha, kar govori o sposobnosti, pogumu in požrtvovalnosti partizanov, vodstva enote pa tudi o podpori svobodoljubnega prebivalstva na naši in avstrijski strani. Neprecenljive zaslugе organizatorjev, sodelavcev in borcev narodnoosvobodilnega boja so, da so znali povezati vse napredne sile v boju proti okupatorju, v boju za svobodo slovenskega naroda. S tem so slovenski narod uvrstili v krog drugih svobodomiselnih narodov in gibanj ter v krog zavezniške koalicije. Ta koalicija ter boj proti nacizmu in fašizmu je eden izmed temeljev, na katerem sloni evropska zgradba, zato je veličina partizanskega boja tudi v tem, da se je zelo zgodaj potrdila naša vključenost v evropski kulturni in politični prostor.«

Posebna zanimivost kraja je, da je naselje Duh tik ob meji, da je odprta pot k sosedu za vsakogar, ki si hoče ogledati lepote avstrijske in slovenske Štajerske. Zanimivo je tudi, da gre državna meja skozi pokopališče, da je polovica na slovenski in polovica na avstrijski strani.

Spominskemu praznovanju sta se na povabilo ZB Maribor odzvala tudi predsednik Zveze koroških partizanov v zamejski Koroški inž. Peter Kuchar in podpredsednik Lipej Kolenik. Prisrčna hvala za vabilo, pozornost in iskreno tovarštvo! Posebna hvala predsedniku ZB Maribor tov. Jožetu Bercetu in prijazni tajnici.

L. K.

SVETI DUH
NA OSTREM VRHU

55 let Lackovega odreda

Pred kratkim se je mlademu, a spretnemu DAVIDU OTTOWITZU iz Podgorskih Rut nasmehnila izredna ribiška sreča. V Dragi pri Želučah je na blestivko ujel 116 cm dolgo in 12 kg težko ščuko.

1. SUPER-TRIM-SEDMEROBOJ KOROŠKIH VASI '99

Že tretja zmaga Železne Kaple

Železna Kapla je, vsaj doslej, razred zase pri 1. Super-trim-sedmeroboju koroških vasi '99; ki ga ob svoji 50-letnici prireja Slovenska športna zveza. Po zmagah v Pliберку in Zahomcu so Kapelčani na 3. tekmovalnem dnevu v soboto, 2. oktobra na športnem igrišču na Rebrci že tretjič zapored osvojili prvo mesto in vodijo v skupni razvrstitvi z maksimalnim številom 45 točk pred Pliberkom (22) in Zahomcem (21). Na četrtem mestu so Sele z 19 točkami, na petem pa Bilčovs s 16 točkami.

Za ekipo Železne Kaple so tokrat točkovali Heinrich Nečemer (2. mesto v suvanju krogle), Regina Smrtnik (3. mesto v teku žensk na 60 metrov), Pavli Pečnik (1. mesto v metu žogice pri fantih) in Anja Smrtnik (4. v metu žogice pri dekletih). Drugo mesto na 3. tekmovalnem dnevu je osvojila ekipa iz Pliberka v postavi Janez Lubas (1. mesto v suvanju krogle), Miriam Breitfuss (4. mesto v teku žensk), Martin Breitfuss (2. mesto v metu žogice) in Rosemarie Hobel (6. mesto v metu žogice), tretje mesto pa ekipa iz Bilčovsa v postavi Dominik Kropiunik (9. mesto v suvanju krogle), Barbara Boštjančič (2. mesto v teku žensk), Damijan Reichmann (7. mesto v metu žogice in Vanessa Gasser (1. mesto v metu žogice).

Tretjega tekmovalnega dneva 1. Super-trim-sedmeroboja se je udeležilo rekordno število enajstih ekip, nadvse napeto tekmovalje, ki so ga vzorno organizirali SŠK Obir, SPD Zarja in SPD Valentin Polanšek pod vodstvom ravnatelja Mihe Travnika, pa je privabilo daleč nad 100 navijačev iz doline Bele, ki so bili velika opora vodečim domačinom.

Najhitrejša ženska v teku na 60 metrov je bila Selanka Na-

taša Doujak z odličnim časom 8,75 sekund pred Barbaro Boštjančič iz Bilčovsa (8,80 sekund) ter Regino Smrtnik iz Železne Kaple in Miram Breitfuss (obe 9,24 sekund). Izredno tesna je bila tudi odločitev v suvanju krogle pri moških: Pliberčan Janez Lubas je zmagal z 11,68 metrov pred Kapelčanom Heinrichom Nečemerjem

Pri suvanju krogle so moški lahko pokazali svojo moč

(11,60 m) in Francem Kumrom (Pliberk II – 10,87 m). V metu žogice je pri dekletih zmagala Vanessa Gasser iz Bilčovsa (28 m) pred Zahomčanko Kerstin Mörtl (25 m) in Selanko Silke Užnik (20,5 m), pri fantih pa Kapelčan Pavli Pečnik (46 m) pred Pliberčanom Martinom Breitfussom (38 m) in Matijo Smrtnikom (Železna Kapla II – 37,5 m).

Četrty tekmovalni dan v okviru 1. Super-trim-sedmeroboja južnokoroških vasi '99 je zaradi odpovedi Radiš na sporedu šele v soboto, 23. oktobra, s štartom ob 13. uri v Celovcu. Na sporedu bo kegljanje (ženske), dart (otroci) in stre-

ljanje z zračno puško (moški), prireditelj bo Slovenska športna zveza.

Rezultat 3. tekmovalnega dneva: 1. Železna Kapla I 15 točk, 2. Pliberk I 10, 3. Bilčovs I 7, 4. Sele I 5, 5. Zahomc 4 točke

Vmesno stanje po 3. tekmovalnem dnevu: 1. Železna Kapla 45 točk, 2. Pliberk 22, 3. Zahomc 21, 4. Sele 19, 5. Bilčovs 16

KOLESTARSTVO

10. oktobra je na sporedu svetovno prvenstvo

Od 4. do 10. oktobra bo v Trevisiu svetovno prvenstvo kolesarjev, za katerega se je kvalificiral tudi Peter »Paco« Wrolich. »Njegov« dan bo šele v nedeljo, 10. oktobra, ko se bo skupno s svetovno elito odpravil na progo.

Kot zadnjo pripravo na SP je »Paco« nastopil za svojo ekipo Gerolsteiner na t. i. »18. Mednarodni Hessenrundfahrt«, ki pa je bila zaradi vremenskih razmer precej kaotična. Le oko-

REGIONALNA LIGA

Kdo se spozna na SAK?

Ob zmagi proti drugemu na lestvici **Bleibergu** je to vprašanje zares upravičeno. Zakaj **SAK** ne more zmagati proti neposrednim konkurentom na lestvici, proti »eliti« pa pokaže svoje resnične zmožnosti?

Tekma v stadionu v Trnji vasi je od vsega začetka pokazala napet razplet, saj sta obe moštvi z borbenostjo in lepimi tehničnimi akcijami prišli do svojih možnosti. Že v 11. minuti pa je Ewald Pajantschitsch z močnim strelom iz razdalje razveselil navijače – 1 : 0 za SAK. Tekma je bila odprta, tako je sodnik »spregledal« jasno 11-metrovko za SAK, na drugi strani pa je Boonen za Bleiberg zadel le prečko. Ostalo je pri 1 : 0, torej končno spet pomembna zmaga za SAK, ki se – kot že v prejšnjih sezonah – spet izkaže kot neljub nasprotnik za moštva na vrhu lestvice. Upati je le, da bo tudi tako ostalo!

Tudi **Pliberčani** so slavili poln uspeh, zaslužen zmagov nad **Lienzom** z 1 : 0 pa je zagotovil spet enkrat napadalec Robert Miklau.

PODLIGA-VZHOD

Le kje je nasprotnikov gol? (1. del)

To vprašanje si lahko stavijo **Bilčovščani**, ki so spet enkrat prevladovali v tekmi proti **Vetrinju**, toda svoje premoči niso mogli izkoristiti. Rezul-

tat se glasi 3 : 0 za Vetrinj. Kaže, da se trenerski efekt v Bilčovsu še ni pojavil.

1. RAZRED D – Le kje je nasprotnikov gol? (2. del)

Šmihel proti **Globasnici** – vroč derbi je bil na programu v nedeljo popoldan. Pred lepo kuliso so iniciativo prevzeli domačini, Globašanov ob začetku tekme pravzaprav ni bilo videti. Kljub temu je tekma bila že po prvem polčasu odločena, saj so globaški nogometaši zadeli kar trikrat iz treh možnosti po individualnih napakah šmihelskega vratarja Hoberja. V drugem polčasu se slika ni spremenila, toda Šmihelčani so deloma klavrno napravili svoje možnosti, na nasprotni strani pa je Marjan Sadjak ponovno zadel v nasprotnikov gol. Sledila je še nepotrebna nešportnost Silana, ki je po prekršku videl rdeči karton. Globašani se lahko veselijo treh točk, medtem ko v Šmihelu še premišlujejo o vprašanju, zakaj žoga enostavno noče v nasprotnikov gol.

Po zmagi proti **Šmarjeti** (3 : 1) se je **Klopinj** na lestvici sedaj nekoliko oddaljil od konkurence, saj vodi s 26 točkami pred **Železno Kaplo** (22), ki je v soboto remizirala z **Žitaro vasjo** (0 : 0). **Rikarja vas** se je s ponovnim porazom (0 : 1 proti **Šentlenartu**) že nevarno približala koncu lestvice. **Globasnica** pa je prehitela **Šmihel** (6.) in je po slabem štartu v sezono že na 5. mestu.

T. G.

li 60 kolesarjev je končno prispele v cilj. Vseeno je Wrolich imel dobro uvrstitev na 5. etapi, ko je osvojil 8. mesto. V skupnem seštevku celotne dirke pa je »Paco« dosegel 35. mesto, 1:00:54 za zmagovalcem Jensom Zemke (ekipa Nürnberger). Njegova avstrijska kolega Florian Wiesinger (Bosch) in Georg Totschnig (Telekom) pa sta osvojila odlično 3. oz. 4. mesto v skupni razvrstitvi.

Pričakovanja zveznega trenerja Luxa glede svetovnega prvenstva pa so bolj skromna: »Vsi so že zelo izčrpani od dolge sezone, Totschnig je še najbolj spočit, za ostalo ekipo pa pravzaprav ne pričakujem uvr-

stitve med 25-terico. Wrolich ima težko nalogo, saj je letos vozil izredno veliko dirk z dobrimi rezultati.«

T. G.

ODBOJKA

Sodnika sta bila kamen spotike

V prvem krogu avstrijske zvezne odbojbarske lige je SK Dob gostoval v Ennsu. Tem večje je zato bilo začudenje, da sta bila dva zgornjeavstrijska sodnika izbrana za to tekmo.

Rezultat se je glasil 3 : 1 (-21/13/-19/-25) za Enns, toda v posameznih nizih je bil izid precej tesen. Predvsem v četrtem setu so bile odločitve sodnikov pristranske. Za Dobljane je poraz seveda boleč, saj bi v primeru boljših sodnikov imeli dobre možnosti za zmago. »Funkcionarji in navijači iz Ennsa so po tekmi sodnikom posebej aplavdirali«, se je po tekmi jezil kapetan Dobljanov Martin Micheu.

Točke so sedaj vsekakor izgubljene, treba se je koncentrirati na naslednjo nalogo Hartberg. Le-ta je v 1. krogu podlegel vodeči Tirolski kar z 0 : 3.

Tudi ženski ekipi v prvem krogu prvenstva v 2. zvezni ligi-vzhod ni šlo nič bolje kot moškim klubskim kolegom. Dobljanke so na tujem podlegle Ottakringu prav tako z 1 : 3.

T. G.

Rezultati 1. kroga

(zvezna liga – moški): Enns – SK Dob 3 : 1, Hypo VBK – Bayernwerk 2 : 3, Tirol – Hartberg 3 : 0, Feldkirch – Salzburg 0 : 3, Sokol – Fürstenfeld 3 : 0

Lestvica 1. zvezne lige (moški) po 1. krogu:

1. Tirol	1	1	0	3:0	2
2. Sokol	1	1	0	3:0	2
3. PL Salzburg	1	1	0	3:0	2
4. Enns	1	1	0	3:1	2
5. Bayernwerk	1	1	0	3:2	2
6. Hypo VBK	1	0	1	2:3	0
7. SK Dob	1	0	1	1:3	0
8. Fürstenfeld	1	0	1	0:3	0
9. Hartberg	1	0	1	0:3	0
10. Feldkirch	1	0	1	0:3	0

ŠPORTNI TERMINI

8. 10. 1999, 19.00, nogometni stadion Voitsberg: **Austria Voitsberg – SAK**

9. 10. 1999, 15.00, Bistrica v Rožu, Dorfgemeinschaftshaus – šah: **SK Sveče-Bistrica I – SŠK Obir Železna Kapla I / 1. krog prvenstva 1. razred-vzhod**

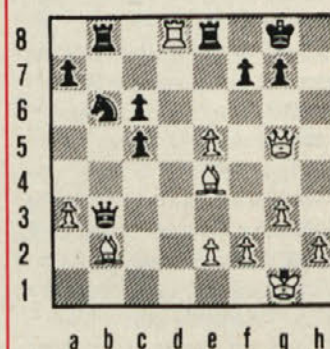
9. 10. 1999, 19.00, Hartberg, športna dvorana, zvezni šolski center – odbojka: **Hartberg – SK Dob** (1. zvezna liga – moški)

9. 10. 1999, 19.00, Wolfsberg, športna dvorana – odbojka: **Wolfsberg – SK Dob** (2. zvezna liga – ženske)

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 80

Silvo Kovač

Ollafsson – Aleksander (Hastings 1956/57)

Beli lovski par se je s pomočjo dame usmeril na osamljenega črnega kralja in premoč črnih figur na daminem krilu ni pravo nadomestilo v nastalem položaju.

Beli, ki je na potezi, prične s kombinacijo in črni kralj se znajde v matnem objemu belih figur!